

Help mee!

Werkt u bij een waterschap, gemeente of terreinbeherende organisatie en komt u regelmatig 'aan de waterkant'? Of houdt u zich bezig met natuurstudie of specifieke inventarisatie van waterflora? Dan kunt u een belangrijke rol spelen bij de waarneming en melding van invasieve waterplanten.

> Herken de soorten

Zorg dat u de belangrijkste invasieve soorten kent. Gebruik daarbij als hulpmiddel de Veldgids Invasieve Waterplanten in Nederland van de Plantenziektenkundige Dienst.

Zie www.minlnv.nl/invasieve-waterplanten.

> Maak melding van waarnemingen

Maak melding van uw waarneming op de website www.waarneming.nl. Deze gegevens komen dan in de Nationale Databank Flora en Fauna en komen ook terecht bij het Team Invasieve Exoten van het ministerie van LNV.

> Grijp tijdig in

Het is bij de bestrijding van invasieve waterplanten van belang zo snel mogelijk in te grijpen. De verantwoordelijke partij hiervoor is in veel gevallen het waterschap, maar vaak ook gemeenten of terreinbeherende organisaties. Kijk voor meer informatie over bestrijdingsmethoden op www.stowa.nl of neem contact op met de Plantenziektenkundige Dienst.

www.waarneming.nl

U kunt uw eigen waarnemingen melden op www.waarneming.nl, maar u kunt hier ook waarnemingen van anderen bekijken. Ook is het mogelijk een zogenaamd alert in te stellen voor bepaalde soorten en een bepaald gebied. Zo krijgt u bijvoorbeeld automatisch een melding wanneer een ongewenste soort is waargenomen in dit gebied.

Meer weten?

www.minlnv.nl/invasieve-waterplanten
www.soortenregister.nl/exoten
www.stowa.nl

Colofon

Dit is een uitgave van de Plantenziektenkundige Dienst van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV).

Productie

Communicatiebureau de Lynx, Wageningen

Inhoudelijk advies

Bureau Waardenburg, Culemborg

Fotografie

Waterschap Aa en Maas
Hoogheemraadschap van Rijnland
Plantenziektenkundige Dienst

Plantenziektenkundige Dienst
Ministerie van Landbouw, Natuur en
Voedselkwaliteit

Geen exoot in de sloot!

Voorkom de verspreiding van invasieve waterplanten. Maak melding van waarnemingen en grijp tijdig in.

Werk mee aan het terugdringen van invasieve waterplanten

Van vijverplant tot invasieve exoot

Veel planten die gebruikt worden in vijvers en aquaria zijn exoten: ze komen van nature niet voor in Nederland. Deze planten worden geïmporteerd of hier gekweekt omdat ze er mooi uitzien of omdat ze snel groeien. Deze exotische soorten kunnen echter ook, bedoeld of onbedoeld, in de Nederlandse natuur terechtkomen. Niet alle planten zullen hier overleven, maar sommige uitheemse soorten doen het hier juist heel goed. Soms iets té goed. Enkele soorten vermeerderen zich explosief en overwoekeren een hele plas of sloot en zorgen daarmee voor problemen. Deze soorten worden ook wel invasieve exoten genoemd. De Rijksoverheid probeert, samen met andere overheden, burgers en bedrijven, de introductie en verspreiding van invasieve exoten te voorkomen.

Het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) is in overleg met branchepartijen over de verkoop van invasieve waterplanten, met als doel de kans op introductie van deze soorten in het oppervlaktewater tegen te gaan.

Ook u kunt, vanuit uw beroep of interesse, meewerken aan het tegengaan van verspreiding van reeds aanwezige invasieve soorten, door melding te maken van waarnemingen en zo nodig tijdig in te grijpen.

Grote vlotvaren (*Salvinia molesta*)

Problemen

Als invasieve waterplanten in het oppervlaktewater terechtkomen, kunnen deze voor problemen zorgen. De belangrijkste problemen zijn wateroverlast en schade aan de natuur.

Wateroverlast

Doordat invasieve soorten soms hele sloten laten dichtgroeien en gemalen verstoppert, wordt de doorstroming sterk belemmerd. Het kan daardoor gebeuren dat na een hevige regenbui het water niet weg kan en er wateroverlast ontstaat. Dit kan bijvoorbeeld schade aan huizen of aan landbouwgewassen tot gevolg hebben. Daarnaast heeft de pleziervaart veel last van de dikke laag planten.

De waterschappen, die verantwoordelijk zijn voor het waterbeheer, zijn jaarlijks vele honderdduizenden euro's kwijt aan het verwijderen van deze planten.

Schade aan de natuur

Ook voor onze eigen natuur kunnen invasieve waterplanten schadelijk zijn. Bijzondere oeverplanten kunnen overwoekerd worden door explosief groeiende exoten. Dit gebeurt bijvoorbeeld wel eens bij waardevolle vennen. Ook amfibieën die gebruik maken van deze oevers, hebben hier last van.

Wanneer invasieve waterplanten erg talrijk worden, verandert dat ook de vegetatie-

structuur in het water, wat weer negatieve invloed kan hebben op watervogels en dieren die in het water leven. Verder kunnen bepaalde soorten het hele wateroppervlak bedekken, waardoor planten onder water geen licht meer krijgen. Daardoor wordt er ook geen zuurstof meer geproduceerd.

Om welke soorten gaat het?

De grote waternavel uit Noord-Amerika is de bekendste invasieve waterplant in Nederland.

Waterschappen zijn jaarlijks honderdduizenden euro's kwijt aan het verwijderen van invasieve waterplanten.

De grote waternavel (*Hydrocotyle ranunculoides* L.), de bekendste invasieve waterplant.

Door het hele land zorgt deze soort geregeld voor dichtgegroeide sloten. De verkoop van grote waternavel is sinds 2001 verboden in Nederland. Toch komt de plant helaas nog veel voor in de natuur.

Er zijn nog veel andere soorten die zich invasief gedragen als ze in de natuur terechtkomen. De grote waterteunisbloem uit Zuid-Amerika geeft vergelijkbare problemen. De uit Australië afkomstige watercrassula bedekt regelmatig oevers van vennen.

Informatie over de twintig meest risicovolle soorten vindt u op www.minlnv.nl/invasieve-waterplanten

Herkenning

Het is belangrijk de meest risicovolle invasieve soorten te kunnen herkennen, zodat snel actie ondernomen kan worden. Herkenning is echter niet altijd gemakkelijk, zelfs niet voor mensen met goede kennis van de inheemse flora. Om buitendienstmedewerkers, beheerders en andere geïnteresseerden hierbij te helpen, is in opdracht van de Plantenziektenkundige Dienst (PD) veldgids gemaakt van de twintig meest risicovolle invasieve waterplanten. U kunt deze bestellen of downloaden op www.minlnv.nl/invasieve-waterplanten.